

Justitsministeriet Lovafdelingen

Commission européenne
200, rue de la Loi
1049 Bruxelles
B Belgien

Dato:
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh.: Lennart Houmann
Sagsnr.: 2001-7220/21-0023
Dok.: JER21303

Den danske regerings høringsvar vedrørende kommissionens handlingsplan om en mere sammenhængende europæisk aftaleret

Europa-Kommissionen fremlagde i juli 2001 en meddelelse om europæisk aftaleret (KOM(2001) 398 endelig). Formålet hermed var at skabe en bred debat om europæisk aftaleret, herunder at få belyst, om – og i givet fald hvordan – forskelle mellem de nationale aftaleretlige regler skaber vanskeligheder for en tilfredsstillende udvikling af EU's indre marked.

Med henblik på en videreførelse af høringsprocessen har Kommissionen den 12. februar 2003 fremlagt en handlingsplan om en mere sammenhængende europæisk aftaleret (KOM(2003) 68 endelig), hvori Kommissionen fremlægger sine konklusioner efter høringen over meddelelsen fra juli 2001. Handlingsplanen indeholder endvidere en oversigt over de problemer, der er blevet peget på i forbindelse med høringen over meddelelsen. Kommissionen har anmodet medlemsstaterne og andre interesserede om at indsende bemærkninger til handlingsplanen.

I den anledning skal den danske regering udtale følgende:

1. Den danske regering kan indledningsvis henvise til sin udtalelse af 17. januar 2002 om meddelelsen fra juli 2001 om europæisk aftaleret. Som det fremgår heraf, opfordrede regeringen bl.a. Kommissionen til nærmere at analysere behovet for en harmonisering på formuerettens område, således at medlemsstaterne mere specifikt får mulighed for at forholde sig til spørgsmålet herom.

Det er fortsat regeringens opfattelse, at en harmonisering af medlemsstaternes formueretlige ordninger – som anført i regeringens høringsvar vedrørende meddelelsen fra juli 2001 – alene bør overvejes, hvis det klart kan dokumenteres, at forskellene i de nationale regler i væsentlig grad hindrer en tilfredsstillende udvikling af det indre marked. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet bør harmoniseringsinitiativer endvidere kun gennemføres, hvis eventuelle problemer ikke kan løses med andre og mindre indgribende midler.

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon: 33 92 33 40
Telefax: 33 93 35 10

E-post: jm@jm.dk
Internet: <http://www.jm.dk>

Regeringen finder det derfor positivt, at Kommissionen fortsætter den brede høringsproces vedrørende europæisk aftaleret, således at medlemsstaterne og andre interesserede får lejlighed til at kommentere Kommissions konklusioner efter høringen over meddelelsen fra 2001, herunder Kommissionens forslag til fremtidige foranstaltninger på det aftaleretlige område.

Det er efter regeringens opfattelse af afgørende betydning, at medlemsstaterne løbende inddrages i overvejelserne om og det videre arbejde vedrørende en mere sammenhængende europæisk aftaleret. Kommissionens overvejelser på dette område berører således en række grundlæggende formueretlige regler og principper i medlemsstaterne, og der er tale om et retsområde, hvor der består ganske betydelige forskelle mellem medlemsstaternes lovgivninger mv., ligesom medlemsstaternes formueretlige regler typisk er tæt forbundet med staternes forskellige kulturelle og retlige traditioner.

Det er efter regeringens opfattelse endvidere væsentligt, at også erhvervslivet, forbrugere og andre interesserede løbende inddrages i det videre arbejde vedrørende europæisk aftaleret med henblik på, at arbejdet kan fokusere på de områder, hvor der i praksis måtte kunne påvises reelle problemer af aktorerne på det indre marked.

2. Kommissionen anfører, at én af konklusionerne efter høringen over meddelelsen fra juli 2001 om europæisk aftaleret er, at EU fortsat kan benytte sig af en sektorspecifik fremgangsmåde, men at der er behov for at forbedre sammenhængen i fællesskabsretten på det aftaleretlige område.

Den danske regering er enig med Kommissionen i, at den hidtidige sektorspecifikke fremgangsmåde bør fortsætte, således at der som hidtil kan gennemføres fællesskabsretslige foranstaltninger vedrørende aftaleretlige spørgsmål på områder, hvor der kan konstateres et særligt behov herfor.

Regeringen kan også tilslutte sig, at der kan være behov for justering og forbedring af den gældende fællesskabslovgivning med henblik på at skabe større sammenhæng og ensartethed i fællesskabsreglerne på det aftaleretlige område. Det er endvidere vigtigt løbende at være opmærksom på mulighederne for generelt at forenkle og tydeliggøre fællesskabsreglerne på dette område. Regeringen hilser det derfor velkomment, at Kommissionen er indstillet på i det fornødne omfang at fremlægge forslag om revision af gældende fællesskabsregler på det aftaleretlige område.

Som anført i høringssvaret vedrørende meddelelsen fra juli 2001 om europæisk aftaleret, finder den danske regering i øvrigt, at det i forbindelse med udarbejdelse af nye fællesskabsregler på

det formueretlige område bør overvejes i højere grad at koncentrere sig om at fastlægge overordnede principper og retningslinjer for medlemsstaternes lovgivninger frem for at fastsætte meget detaljerede regler på de enkelte områder. Dette vil formentlig gøre det lettere for medlemsstaterne at indpasse fællesskabsreglerne i deres generelle formueretlige ordninger og vil samtidig kunne mindske risikoen for manglende konsekvens mv. i lovgivningen.

3. Det fremgår af handlingsplanen, at Kommissionen vil tage initiativ til at udarbejde en fælles referenceramme med fælles principper og terminologi inden for europæisk aftaleret. Kommissionen anfører, at denne referenceramme vil kunne anvendes af Kommissionen selv i forbindelse med revision af gældende fællesskabsregler og i forbindelse med forslag til nye foranstaltninger og endvidere vil kunne anvendes af nationale lovgivere inden for EU og eventuelt i relevante lande uden for EU. Referencerammen vil endvidere indgå i Kommissionens overvejelser om fremtidige generelle foranstaltninger på det aftaleretlige område, jf. herom punkt 5 nedenfor.

Den danske regering er som udgangspunkt positiv over for tanken om en sådan fælles referenceramme, der navnlig vil kunne få betydning i forbindelse med revision af gældende fællesskabsregler og i forbindelse med arbejdet med nye regler på det aftaleretlige område. I disse tilfælde vil en fælles referenceramme kunne bidrage til at sikre en øget ensartethed og sammenhæng i fællesskabslovgivningen.

Det fremgår af handlingsplanen, at Kommissionen som led i udarbejdelse af den fælles referenceramme vil støtte forskningsaktiviteter på det aftaleretlige område. Det fremgår imidlertid ikke klart af handlingsplanen, hvem der endeligt skal fastlægge indholdet af den fælles referenceramme, og hvordan dette i givet fald skal ske, herunder hvad der vil være den retlige status og det retlige grundlag for den fælles referenceramme.

Den danske regering tillægger det i den forbindelse afgørende betydning, at medlemsstaterne kommer til at spille en helt central rolle i forbindelse med udarbejdelsen og fastlæggelsen af den fælles referenceramme, herunder således at medlemsstaterne deltager i den endelige fastlæggelse af indholdet af den fælles referenceramme. Det er efter regeringens opfattelse væsentligt og naturligt, at medlemsstaterne, som gennem repræsentationen i Rådet er en del af fællesskabets lovgiver, får afgørende indtlydelse på det "katalog" over fælles principper og terminologi, der i givet fald skal danne udgangspunkt for en eventuel revision af de gældende fællesskabsregler på det aftaleretlige område og for udformningen af fremtidige regler på dette område.

Regeringen vil i den forbindelse også pege på, at det ved udarbejdelsen af den fælles referenceramme er væsentligt at være opmærksom på de forskelle, der består mellem medlemsstaternes lovgivninger mv. på det formueretlige område; forskelle, der i vidt omfang udspringer af medlemsstaternes forskellige kulturelle og retlige traditioner mv. Der vil ofte være tale om ganske

betydelige forskelle, hvilket bl.a. indebærer, at det ikke uden videre vil være muligt at udarbejde en fælles terminologi mv., som udtrykker, hvad der allerede i dag kan anses for fælles europæiske principper mv. på det aftaleretlige område. Ved udarbejdelse af en fælles referenceramme vil der derfor antageligt i flere tilfælde skulle foretages valg mellem flere muligheder for at fastlægge, hvad der skal anses for den fælles terminologi og de fælles principper. Det er regeringens opfattelse, at medlemsstaterne bør have afgørende indflydelse på sådanne valg.

Regeringen vil endvidere pege på det ønskelige i, at det drøftes med medlemsstaterne, i hvilken forskningsmæssig sammenhæng der skal arbejdes videre med et udkast til en fælles referenceramme.

Som det fremgår af regeringens høringssvar vedrørende meddelelsen fra juli 2001 om europæisk aftaleret, synes en tilfredsstillende funktion og udvikling af EU's indre marked i øvrigt i vidt omfang at kunne sikres gennem velfungerende internationale værnetings- og lovvalgsregler. Regeringen skal derfor opfordre til, at Kommissionen i det videre arbejde vedrørende europæisk aftaleret er opmærksom på disse spørgsmål, og det er i den forbindelse væsentligt at sikre sammenhængen med andre EU-initiativer på dette område, herunder grønbogen om omdannelse af Rom-konventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, til en fællesskabsretsakt med opdatering af dens bestemmelser (KOM(2002) 654 endelig).

Det er endvidere vigtigt, at der i forbindelse med udarbejdelsen af en fælles referenceramme på det aftaleretlige område tages højde for andre internationale initiativer, regler mv. på dette område, herunder FN's konvention om aftaler om internationale køb (CISG). Regeringen skal i den forbindelse også opfordre Kommissionen til at overveje, i hvilket omfang generelle initiativer på det aftaleretlige område mest hensigtsmæssigt bør søges forankret i et bredere internationalt forum.

I den forbindelse bør der endvidere ved vurderingen af behovet for og afgrænsningen af en fælles referenceramme tages hensyn til de særlige forhold, der gør sig gældende inden for forskellige sektorområder. Eksempelvis er søtransportområdet et internationalt erhverv, og der er i dag på dette område en omfattende aftaleretlig og kontraktlig regulering på internationalt plan, der ikke nødvendigvis vil kunne tilpasses en fælles referenceramme på en hensigtsmæssig måde.

4. Som anført i den danske regerings høringssvar vedrørende meddelelsen fra juli 2001 om europæisk aftaleret, er velafbalancerede standardkontrakter af stor betydning for et effektivt og velfungerende indre marked. Regeringen kan derfor støtte, at Kommissionen søger at fremme udarbejdelsen af sådanne standardkontrakter mv., f.eks. ved at etablere en hjemmeside med initiativer på området, som vil kunne bidrage til udveksling af ideer og erfaringer af betydning for udarbejdelsen af standardkontrakter mv.

Regeringen vil dog samtidig fremhæve, at der efter det oplyste allerede i dag på flere områder synes at være velfungerende standardkontrakter mv., f.eks. ORGALIME's standardbetingelser, og at Kommissionen naturligvis bør være opmærksom herpå under det videre arbejde.

5. Kommissionen lægger i handlingsplanen endelig op til at fortsætte debatten om, hvorvidt der bør indføres generelle horisontale foranstaltninger inden for europæisk aftaleret, herunder navnlig om der bør indføres et "optionelt instrument", der er tilpasset aftaler på tværs af landegrænser.

Det er den danske regerings grundlæggende opfattelse, at Fællesskabet bør agere med forsigtighed med hensyn til det vanskelige spørgsmål om horisontale foranstaltninger på det aftaleretlige område, som bl.a. vil kunne berøre medlemsstaternes grundlæggende formueretlige regler og principper. Sådanne foranstaltninger bør efter regeringens opfattelse alene iværksættes, hvis der kan dokumenteres reelle og væsentlige problemer for det indre markeds funktion eller udvikling, og hvor det samtidig er nødvendigt med generelle foranstaltninger på det aftaleretlige område for at løse disse problemer. Iværksættelsen af eventuelle foranstaltninger må i øvrigt ske med respekt af nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Regeringen skal på denne baggrund opfordre til, at Kommissionen i det videre arbejde vedrørende et eventuelt "optionelt instrument" indgående analyserer og overvejer, i hvilket omfang der er et reelt praktisk behov for et generelt aftaleretligt instrument.

Indførelsen af et eventuelt optionelt instrument rejser endvidere en lang række vanskelige og principielle spørgsmål bl.a. om området for og karakteren af et sådant instrument, herunder det retlige grundlag for instrumentet. I det omfang Kommissionen finder, at der kan være et reelt behov for et optionelt instrument på det aftaleretlige område, skal regeringen derfor opfordre til, at der i givet fald gennemføres en bred og grundig høringsproces om dette særskilte spørgsmål, f.eks. i form af en grønbog eller lignende.

Regeringen er indforstået med, at nærværende høringssvar offentliggøres på Kommissionens hjemmeside.

Ministry of Justice
Law Department

European Commission
Brussels

Date: Property Law Division
Lennart Houmann
Our ref.: 2001-7220/21-0023
Doc.: LHO21298

Consultation response of the Danish Government to the Commission Action Plan for a more coherent European contract law

In July 2001, the Commission presented a Communication on European contract law (COM(2001) 398 final). The Communication was intended to broaden the debate on European contract law, including discovering whether - and if so, how - divergences between national contract law regimes cause difficulties to the satisfactory development of the internal market of the European Union.

To further the consultation process, the Commission presented an Action Plan on a more coherent European contract law (COM(2003) 68 final) on 12 February 2003, describing the Commission's conclusions following the consultation on the July 2001 Communication. The Action Plan also contains a survey of the problems pointed out by the consultation on the Communication. The Commission has requested the Member States and other interested parties to submit their comments to the Action Plan.

In that connection, the Danish Government is of the following opinion:

1. By way of introduction, the Danish Government refers to its response of 17 January 2002 to the July 2001 Communication on European contract law. This called for the Commission to analyse in more detail the need for harmonisation in the field of property and obligations law to enable the Member States to take a more specific position on this issue.

The Government still finds - as stated in the Government's response to the July 2001 Communication - that harmonisation of the property and obligations law regimes of the Member States should only be considered if there is clear evidence showing that the differences of the national regimes substantially hinder the satisfactory development of the internal market. In accordance

Slotsholmsgade 10
DK 1216 Copenhagen K.

Phone: + 45 33 92 33 40
Fax: + 45 33 93 35 10

E-mail: jm@jm.dk
Internet: <http://www.jm.dk>

with the principle of proportionality, harmonisation initiatives should moreover only be carried out if any problems cannot be solved by other and less interfering means.

The Government therefore considers it positive that the Commission continues the broad consultation procedure on European contract law so that Member States and other interested parties have an opportunity to comment on the conclusions of the Commission following the consultation procedure on the 2001 Communication, including the proposals of the Commission for future measures in the contract law area.

In the Government's view it is vital that Member States are continuously involved in the considerations and the further work concerning a more coherent European contract law. The Commission's considerations in this field thus involve a number of fundamental rules and principles of property and obligations law in the Member States, and this is a legal field exhibiting quite considerable divergences between the national laws of the Member States, just as the property and obligations law regimes of the Member States are typically closely bound up with the diverging cultural and legal traditions of the Member States.

The Government also finds it essential that trade and industry, consumers and other stakeholders are involved on a continuous basis in the further work concerning European contract law so that the work can focus on the fields in which players on the internal market can point to actual problems of a practical nature.

2. The Commission states that one of the conclusions following the consultation procedure on the July 2001 Communication on European contract law is that the EU can continue to apply a sector-specific approach, but that the coherence of Community law in the field of contract law needs to be improved.

The Danish Government agrees with the Commission that the sector-specific approach applied so far should be continued so that Community law measures on contract law issues can be carried out, as hitherto, in fields where these are particularly required.

The Government also concurs in the need to adjust and improve current Community legislation to increase the coherence and uniformity of Community rules in the area of contract law. Moreover it is important to keep aware of the possibilities of a general simplification and clarification of the Community rules in this area. The Government therefore welcomes the intention of the Commission to present proposals for revising current Community rules in the area of contract law to the extent required.

As stated in its consultation response to the July 2001 Communication on European contract law, the Danish Government generally finds that, when drafting new legislation in the property and obligations law field, it should be considered to concentrate more on laying down some overall principles and guidelines for the national legislation of the Member States rather than laying down very detailed rules in the individual fields. This will probably make it easier for the Member States to fit the Community rules into their general property and obligation law regimes, while reducing the risk of legislative inconsistencies, etc.

3. It appears from the Action Plan that the Commission intends to develop a common frame of reference with common principles and terminology within European contract law. The Commission states that this frame of reference could be applied by the Commission itself in connection with a review of current Community rules and in connection with proposals for new measures, and further by national legislators within the European Union, and possibly in relevant non-EU countries. The frame of reference will, moreover, form part of the Commission's considerations on future general measures in the contract law area, cf. in this respect para. 5 below.

In principle, the Danish Government is positive towards the idea of such a common frame of reference which might particularly become of importance in connection with a review of current Community rules and in connection with the work on new rules in the field of contract law. In these cases a common frame of reference would contribute to ensuring increased uniformity and coherence in Community legislation.

It appears from the Action Plan that as part of its elaboration of the common frame of reference the Commission will support research activities in the contract law field. However, it does not appear clearly from the Action Plan who will finally determine the contents of the common frame of reference and how this is to be done, including what will be both its legal basis and status.

In that connection the Danish Government attaches vital importance to the requirement that the Member States play an absolutely central role in preparing and determining the common frame of reference, so that the Member States take part in the final determination of the contents of the common frame of reference. The Government finds it essential and natural that the Member States, as part of the Community legislator through their Council representatives, have a decisive influence on the "catalogue" of common principles and terminology that will, in the event, form the basis of a potential review of current Community rules in the contract law area and of the wording of future rules in this area.

In this context the Government would also point out that it is essential, when preparing the common frame of reference, to be aware of the differences existing between Member State re-

gimes, etc., in the property and obligations law field; differences arising to a great extent out of the diverging cultural and legal traditions of the Member States. Often, these differences will be quite considerable, for example, it will not be possible to just develop a common terminology that expresses what can be considered common European principles in the contract law area already in existence. Therefore, in the preparation of a common frame of reference, it will presumably be necessary in several cases to choose between a number of options to determine what should be considered the common terminology and the common principles. The Government finds that the Member States should have a decisive influence on such choices.

Moreover, the Government would point to the desirability of discussing with the Member States the research context that would apply to the further work on a draft common frame of reference.

As stated in the Government's consultation response to the July 2001 Communication on European contract law, it generally seems that the satisfactory functioning and development of the internal market of the European Union can widely be ensured through well-functioning rules of private international law concerning jurisdiction and applicable law. The Government therefore calls upon the Commission to take these matters into account in its further work concerning European contract law. In this connection it is essential to ensure coherence with other EU initiatives in this field, including the Green Paper on the conversion of the Rome Convention of 1980 on the law applicable to contractual obligations into a Community instrument and its modernisation (COM (2002) 654 final).

Moreover it is important, in connection with the elaboration of a common frame of reference in the contract law area, to take into account other international initiatives, rules, etc., in this area, including the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG). In that connection the Government would also call upon the Commission to consider the extent to which it would be more appropriate to seek to anchor general initiatives in the contract law area in a wider international forum.

In that connection the special conditions prevailing within various sectors should also be taken into consideration when assessing the need for and the delimitation of a common frame of reference. For instance sea transport is an international industry, and currently this field is subject to comprehensive legal and contractual rules at the international level that cannot necessarily be adapted to a common frame of reference in an appropriate manner.

4. As stated in the consultation response of the Danish Government to the July 2001 Communication on European contract law, well-balanced standard contracts are of great importance to the efficiency and smooth functioning of the internal market. The Government is therefore in favour of the Commission's intention to further the elaboration of such standard contracts, etc., for ex-

ample by setting up a website with initiatives in the field which may contribute to the exchange of ideas and sharing of experiences of importance to the development of standard contracts, etc.

However, the Government would like to emphasise that according to its information well-functioning standard contracts, such as ORGALIME's model contracts and general conditions, seem to exist already in several areas, and that the Commission should, of course, be aware of such contracts during its further work.

5. In its Action Plan, the Commission is finally paving the way for a continuation of the debate on the opportuneness of the introduction of general horizontal measures within European contract law, including particularly the introduction of an "optional instrument" adapted to cross-border contracts.

The Danish Government is fundamentally of the opinion that the Community should act with caution in the difficult question of horizontal measures in the area of contract law that might affect the fundamental property and obligations law regimes and principles of the Member States. The Government finds that such measures should only be launched if real and essential problems with the function or development of the internal market are demonstrated, and where at the same time general measures in the area of contract law are required to solve such problems. In any case the initiation of any measures should be subject to the principles of subsidiarity and proportionality.

The Government would therefore call upon the Commission, in its further work on a potential "optional instrument", to analyse thoroughly and to consider the extent to which there is a real need in practice for a general contract law instrument.

Moreover, any introduction of an optional instrument will raise a large number of difficult questions of principle concerning the scope and nature of such an instrument, including the legal basis of the instrument. To the extent that the Commission considers that an optional instrument in the area of contract law is really needed, the Government would therefore call upon the Commission to launch a wide and thorough consultation procedure on this issue separately, for example in the form of a Green Paper or the like.

The Government consents to publication of this consultation response on the Commission website.